

ikke have tilstrækkelig Kyndighed i disse Forhold, skulde udsættes for i Rettergangsfager, der kunne angaae Ære og Belskær, at lide Tab ved egennyttige og upaalidelige Personer, som maatte vide at bemægtige sig slige Sager, ved at paatrænge Parterne deres Raadsførel. Men det maa derhos ikke oversees, at her ikke alene er Spørgsmaal om den Parts Interesse, som vælger en saadan Raadgiver. Han staaer navnligt ligeoverfor en Modpart, der ogsaa kan blive skadelidende, og beklageligt vilde det dog i Sandhed være, om Afgangen til at gaae i Rette for Andre skulde gives til Priis for saadanne Personer, at en Chicaners og trættelystne Part kun altfor let kunde finde Medhjælp til at fortrædige sine Medborgere med unødige og temeraire Processer. Men Hovedsagen er, og det tør jeg med fuld Overbevisning udtale, at Retspleien vilde udsættes for i høi Grad at depraveres eller, med et dansk Ord, for at blive forvansket og fordærvet, hvis man gik ind paa Forslaget, og dette er Noget, som umuligt kan bestaae med Statens Forpligtelser ligeoverfor Parterne og Samfundet i det Hele. Jeg kan idetmindste forsikre, at jeg i min Stilling — og jeg troer, at Enhver i lignende Stillinger vil være i samme Tilfælde, — at jeg hender ikke ganske saa Indvider, om hvilke jeg slet ikke paatviler, at de vilde være meget tilbøielige til at benytte den frie Adgang til at gaae i Rette for Andre, der ved Forslaget stilles i Udfigt, og som derved vilde gjøre usigelig Skade. Jeg skal gjerne give den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Spandet) Ret i, at Sagen kan være fordærvet ved slet Raadgivelse, inden den kommer for Retten; men deraf følger ikke, at man skal aabne Døren for, at den ogsaa kan blive fordærvet bag efter. Dette bør det dog vel være en fornøftig Retspleies Formaal saavidt muligt at forebygge. Det forstaaer sig, at, hvis man opfatter Sagen saaledes, som den ærede Rigsdagsmand fra Bogen (Jespersen) gjør det, at der nemlig ikke skulde være mere Opfordring for Staten til at kontrollere, ved hvem En lader sin Sag føre for Retten, end ved hvem han lader sit Brød bage — ja, saa kommer man let ud over disse Betæneligheder; men jeg beklager,

at jeg ikke kan finde den ærede Rigsdagsmands Opfatningsmaade ligesaa træffende, som sundrig. Noget paafaldende var det mig ogsaa, under den foregaaende Behandling at høre en anden æret Rigsdagsmand (Alberti), der ligeledes er Sagsfører, udtale, at Forslagets hele praktiske Virkning skulde reduceres sig til, at man derefter vilde kunne give en Mand Fuldmagt til at møde for sig i Retten, som ikke efter de nu gjældende Regler kunde overtage et saadant Hverv, idet derhos den samme ærede Rigsdagsmand gjorde opmærksom paa, at, saaledes som Forholdene nu ere, staaer det Enhver, der vil procedere, frit for at lade sine Indlæg forfatte af hvem han vil, hvorimod han enten maa møde personligen for Retten eller lade afgive Møde ved en Slægtning eller et Tjende, hvis han ikke kan faae nogen Sagsfører til at møde for sig. Men jeg skulde dog troe, at enhver Uheldet vil skønne, at Forslaget, hvis det blev Lov, vilde have langt mere omfattende Følger, og at Commissionairer, Vinkelskrivere og andre lignende Personer vilde faae en ganske anden Betydning med Hensyn til vort Rettergangsvæsen end hidtil, dersom en saadan Adgang til Skranken aabnedes dem, som den, Forslaget gaaer ud paa, saa at jeg troer, at man virkeligen meget misforstaaer Sagens Betydning, naar man vil indskrænke Forslagets praktiske Virkning til det, som den sidstnævnte ærede Rigsdagsmand antydede. Forresten kan jeg meget godt begribe, at Sagen for en og anden Sagsfører kan stille sig saaledes, at en Lov, som den foreslaaede, kunde være ham særdeles vel tilpas, f. Ex., hvis han i Ægne, der ligge i en betydelig Afstand fra det Sted, hvor han opholder sig, har endeel Forbindelser med Landboere og Andre; det kunde i saa Fald vistnok være ham meget bekvæmligt, om han i god Mag kunde paa sit Contoir forfatte Indlæg i slige Folks Retsager, og da paa vedkommende Steder have sine Commissionairer, der kunde besørge Indlægene fremlagte for Retten. Hermed kunde han jo være vel tjent; men om Retspleien overhovedet — thi dertil kommer jeg atter tilbage — kunde være tjent med et saadant System som det, Forslaget gaaer ud paa, det er et andet Spørgsmaal; for den Interesse skulde